

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра фінансів та економічної безпеки

07/03-372М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа
та страхування»
за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІ економіки та менеджменту
Протокол № 1
від 3 вересня 2025 року.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Ринок фінансових послуг» для студентів другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Кондрацька Н. М. – Рівне : НУВГП, 2025. – 34 с.

Укладач: Кондрацька Наталія Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки.

Відповідальний за випуск: Мельник Л. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економічної безпеки.

Керівник групи забезпечення спеціальності:

Мельник Л. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економічної безпеки

Шифр попередньої версії МВ: 06-03-274

ЗМІСТ

1. Загальні рекомендації до вивчення дисципліни	3
2. Плани практичних занять	4
3. Задачі для вирішення	6
4. Методичні рекомендації щодо вирішення задач	17
5. Ситуативні вправи	20
6. Завдання для індивідуальної та самостійної роботи	21
7. Питання гарантованого рівня знань.....	26
8. Рекомендована література	31

© Н. М. Кондрацька, 2025

© НУВГП, 2025

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дані методичні вказівки розроблено для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Методичні вказівки мають на меті надати допомогу здобувачам у підготовці до практичних занять і складанні підсумкових модулів з дисципліни «Ринок фінансових послуг». У розробці наведено основні питання підготовки студентів до практичних занять, задачі для вирішення, ситуативні вправи, перелік тем самостійної та індивідуальної роботи, питання гарантованого рівня знань, а також перелік рекомендованої літератури.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» є:

- набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо сутності фінансового посередництва, державного регулювання ринку фінансових послуг;

- вивчення особливостей функціонування різних фінансових інституцій, надання фінансових послуг, а також контролю та нагляду за діяльністю фінансових посередників;

- вивчення сутності та функцій, які виконує ринок фінансових послуг;

- визначення ролі держави та наукових засад побудови цього ринку як цілісного механізму перерозподілу фінансових ресурсів між державою, фізичними та юридичними особами;

- висвітлення основних напрямів державної політики у сфері регулювання фінансових відносин.

Предметом навчальної дисципліни є відносини, що виникають у процесі руху фінансових ресурсів між державною, юридичними і фізичними особами та опосередковуються спеціалізованими фінансовими інститутами.

Після вивчення даного курсу студенти повинні *знати*:

- сутність та значення фінансових послуг;

- інституційну та сегментарну структуру ринку фінансових послуг;

- потреби споживачів та можливості їх задоволення на ринку фінансових послуг;
- методи ціноутворення та управління ризиком на ринку фінансових послуг;
- специфіку державного та недержавного регулювання відносин, що виникають на ринку фінансових послуг.

вміти:

- проводити порівняльний аналіз в галузі фінансових послуг;
- визначати конкурентні переваги кожного з видів послуг;
- виділяти негативні риси окремих видів фінансових послуг;
- формувати стратегії вибору виду фінансових послуг.

Відповідно до навчального плану дисципліни передбачено форму підсумкового контролю – іспит. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою наступним чином: результати поточного контролю оцінюють за шкалою від 0 до 60 балів, підсумковий контроль – від 0 до 40 балів.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Ринок фінансових послуг та його роль в економіці

Фінансовий ринок як сфера надання фінансових послуг. Нова парадигма на ринках капіталу. Загальне поняття фінансового посередництва. Учасники ринку фінансових послуг.

Література [1, 2, 3, 5, 6, 20, 21 25, 26]

Практичне заняття 2

Регулювання ринку фінансових послуг

Світовий досвід регулювання ринку фінансових послуг. Міжнародні організації, що здійснюють регулювання ринків фінансових послуг. Формування та розвиток вітчизняної системи регуляторних інституцій

Література [1, 2, 3, 5, 6, 12, 15, 16, 18, 25, 26, 32, 33, 34, 35, 36]

Практичне заняття 3.

Види аналізу на ринках капіталу та основи управління ризиком

Фундаментальний аналіз ринків капіталу. Технічний аналіз ринків капіталу. Кількісні методи торгівлі. Методи оцінки ризику

на фінансовому ринку. Хеджування як метод управління фінансовими ризиками

Література [1, 2, 3, 5, 6, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29]

Практичне заняття 4.

Фінансові послуги кредитних спілок

Фінансові послуги кредитних спілок. Порядок створення та функціонування кредитних спілок. Формування та розподіл капіталу кредитної спілки.

Література [1, 2, 3, 5, 6, 20, 21, 25, 26]

Практичне заняття 5

Фінансові послуги на валютному ринку

Сутність та еволюція ринку Форекс. Здійснення валютної торгівлі. Торгові платформи.

Література [1, 2, 3, 5, 6, 20, 21, 25, 26]

Практичне заняття 6

Фінансові послуги інститутів спільного інвестування

Сутність інститутів спільного інвестування. Види інституційних фондів. Управління активами ІСІ.

Література [1, 2, 3, 5, 6, 17, 20, 21, 23, 25, 26, 31]

Практичне заняття 7.

Фінансові послуги на ринку цінних паперів

Загальна характеристика та класифікація послуг на ринку паперів. Депозитарно-клірингові послуги. Організація торгівлі на ринку фінансових послуг. Діяльність з торгівлі цінними паперами. Сек'ютиризація активів.

Література [1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 24, 26, 27, 28, 29, 30]

Практичне заняття 8.

Фінансові послуги на ринку позик

Лізингові послуги. Факторингові послуги. Діяльність ломбардів на ринку фінансових послуг.

Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 13, 25, 26]

Практичне заняття 9

Фінансові послуги з недержавного пенсійного забезпечення

Сутність та принципи недержавного пенсійного забезпечення в Україні. Діяльність недержавних пенсійних фондів на ринку фінансових послуг. Участь страхових компаній та банків в системі недержавного пенсійного забезпечення.

Література [1, 2, 3, 5, 6, 19, 20, 21, 22, 25, 26]

3. ЗАДАЧІ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ

Задача 1. Заощаджувач приймає рішення щодо розміщення 9000 грн. на депозитному рахунку в банку терміном на 1 рік. Розглядаються 3 пропозиції: 1) сплата доходу за ставкою-15,5 % річних в кінці терміну депозиту; 2) сплата доходу за ставкою 15,25 % річних зі щоквартальною капіталізацією відсотків; 3) сплата доходу за ставкою 15,0 % річних зі щомісячною капіталізацією відсотків. Оберіть найбільш прибутковий варіант розміщення коштів.

Задача 2. Банк залучив 25000 грн. під 18% річних на 15 днів, 25000000 на 1 день під 13%, 450000 на 19 днів під 22%, та 800000 на 45 днів під 21%. Розрахуйте середньозважену ставку по депозитному портфелю банку, та визначте середній термін зберігання коштів.

Задача 3. Фізичній особі надано споживчий кредит на придбання телевізора вартістю 2600 грн. Сума кредиту складає 75 % від вартості товару. Термін кредитування - 12 місяців. Погашення кредиту здійснюється щомісячно рівними частинами. Процентна ставка становить 24 % річних і нараховується щомісячно на залишкову суму кредиту. Комісійна винагорода банку за оформлення кредиту визначена в розмірі 1 % від його суми та сплачується при одержанні кредиту. Визначте суму платежів фізичної особи за кожен місяць користування кредитом.

Задача 4. 10 вересня поточного року комерційний банк здійснив врахування векселя. Номінальна сума векселя - 20000 грн., термін його оплати - 15 грудня поточного року. Облікова ставка банку становить 12 відсотків річних. Виходячи з цих даних, визначте: термін інвестування ресурсів банку у

вексель; суму дисконту на користь банку; ціну векселя при здійсненні операції врахування.

Задача 5. Підприємство планує розмістити тимчасово вільні кошти в сумі 250 тис. грн. на банківському депозиті терміном на один рік. Розгляньте наявні альтернативи вкладення коштів і оберіть найвигіднішу, за умови, що нарахування доходу відбувається за системою складних відсотків.

Показники	Варіанти		
	банк "А"	банк"Б"	банк"В"
Депозитна ставка, % річних	12,5	12,8	13,0
Частота нарахування доходу	раз на місяць	раз на квартал	раз на рік

Задача 6. При видачі кредиту на 3 роки повинна бути повернена сума вдвічі більша. Визначити річну ставку відсотків, яку використовує банк.

Задача 7. Визначте загальну та середньозважену доходність за кредитними операціями, проведеними фінансовою установою протягом року, виходячи з даних, наведених у таблиці.

Операції Показники "	1	2	3
Сума кредиту, грн.	100000	150000	75000
Термін кредиту, міс.	6	9	12
Річна процентна ставка	24	19,5	21,5

Задача 8. Заощаджувач приймає рішення щодо розміщення 9000 грн. на депозитному рахунку в банку терміном на 1 рік. Розглядаються 3 пропозиції: 1) сплата доходу за ставкою-15,5 % річних в кінці терміну депозиту; 2) сплата доходу за ставкою 15,25 % річних зі щоквартальною капіталізацією відсотків; 3) сплата доходу за ставкою 15,0 % річних зі щомісячною капіталізацією відсотків. Оберіть найбільш прибутковий варіант розміщення коштів.

Задача 9. Відстрочка платежу по поставці складає 20 календарних днів. Базова процентна ставка по кредитах для юридичних осіб на термін 20 днів складає 23% річних. Визначити

максимально можливий період фінансування Постачальника з моменту оплати за постачання за рахунок коштів Банку і до закінчення періоду відстрочки платежу, а також базову величину для сплати винагороди по договору про проведення факторингу.

Задача 10. Використовуючи дані, що наведені в таблиці визначте розмір платежів за факторинговою операцією.

Варіант	Річна ставка кредиту, %	Середній термін оборотності, дн.	Документи на суму, грн.	Пеня, %	Затримка в оплаті, дн.
1	25	14	2000	0,03	10
2	19	30	2000	0,03	20

Задача 11. Розрахуйте суми щорічних лізингових платежів за умовами оперативного лізингу, виходячи з таких даних: вартість обладнання, що здається в оренду, - 110 тис. грн.; річна норма амортизації обладнання - 15 %; термін лізингової угоди - 5 років; процентна ставка за користування кредитом - 15 % річних; розмір комісійної винагороди лізингодавцю - 3 %. Комісійна винагорода на користь лізингодавця обчислюється від суми лізингового кредиту і включається до складу першого лізингового платежу. Сума лізингового кредиту становить 80 % від вартості обладнання.

Задача 12. Розрахуйте суму доходу банку від надання факторингової послуги, виходячи з таких даних: вартість оплачених банком боргових зобов'язань покупців промислової продукції - 250 тис. грн.; середній термін оборотності коштів в розрахунках з покупцями - 14 днів; процентна ставка за користування кредитом - 21,5 % річних; розмір комісійної винагороди на користь банку - 5 %. Вкажіть як зміниться сума доходу банку від надання факторингової послуги за умови затримки оплати боргових зобов'язань на 10 днів. Розмір пені складає 0.04 відсотка за кожний день затримки оплати боргових зобов'язань.

Задача 13. Учасник валютного ринку придбав зазначену суму іноземної валюти за курсом СПОТ і уклав форвардний контракт на її продаж через 6 місяців за форвардним курсом. Придбані валютні цінності були розміщені на валютному

депозиті за ставкою ЛІБОР терміном на шість місяців. Обчисліть суму прибутку та норму доходу за процентним валютним арбітражем, виходячи з таких даних.

Показники	Варіанти			
	1	2	3	4
Сума придбаних валютних цінностей, дол. США	50000	100000	10000	25000
Ціна придбання валюти, грн./\$	5,05	5,1	5,07	5,11
Ціна продажу валюти, грн./\$	5,20	5,15	5,25	5,29
Ставка ЛІБОР, % річних.	4,6	4,5	4,3	4,0

Задача 14. Обчисліть суму арбітражного прибутку (збитку) за результатами процентного валютного арбітражу без форвардного покриття, виходячи з таких даних. Депозит на суму 50 тис. дол. США відкривається на 3 місяці при ставці 4,3 % річних і переводиться в євро за курсом 1,215. Ставка трьохмісячного депозиту в євро становить 6,1% річних. На день закриття депозиту курс євро до долара США може становити: а) 1,275; б) 1,18; в) 1,155.

Задача 15. Учасник валютного ринку уклав трьохмісячний форвардний контракт на придбання 50 тис. дол. США. У момент укладення угоди курс СПОТ складав 5,1 грн./дол., трьохмісячний форвардний курс - 5,17 грн./дол. Визначте суму прибутку від проведення валютної операції, якщо на момент реалізації форвардного контракту курс СПОТ буде становити: а) 5,25 грн./дол.; б) 5,12 грн./дол.; в) 5,05 грн./дол. Розмір штрафних санкцій за невиконання зобов'язань за форвардним контрактом становить 0,3 грн./ дол.

Задача 16. Учасник валютного ринку придбав валютний опціон на купівлю через 3 місяці 70000 дол. США за курсом 5,14 грн./дол. Опціонна премія сплачена із розрахунку 0,15 грн. за 1 дол. США. Виходячи з цих даних, визначте: 1) загальні витрати учасника ринку на придбання валютних цінностей; 2) суму прибутку (збитку) учасника ринку, якщо на момент реалізації опціонного контракту курс СПОТ буде становити: а) 5,32 грн./дол.; б) 5,29 грн./дол.; в) 5,05 грн./дол.

Задача 17. Фінансова установа прийняла на себе зобов'язання щодо поставки за ф'ючерсним контрактом 100 тис. євро. Курс СПОТ на дату відкриття позиції становив 6,18 грн./євро; форвардний курс - 6,25 грн./євро. Обчисліть суму прибутку (збитку) фінансової установи від закриття позиції за ф'ючерсним контрактом, якщо форвардний курс на дату закриття буде становити: а) 6,35 грн./євро; б) 6,01 грн./євро.

Задача 18. Заощаджувач має намір здійснити обмін 2000 євро на долари США. Офіційний курс гривні до долара США на момент здійснення операції становить 5,05 грн./дол. США., офіційний курс гривні до євро - 6,47 грн./євро. Розмір комісійної винагороди фінансової установи за здійснення конверсійних операцій становить 1,5 %. Виходячи з цих даних, визначте суму валютних цінностей в доларах США, одержану внаслідок реалізації конверсійної операції, та розмір винагороди, сплаченої професійному учаснику ринку.

Задача 19. Яку кількість ф'ючерсних угод, необхідно продати, щоб захеджувати 10 млн. дол. вартості портфеля на готівковому ринку за допомогою ф'ючерсної угоди на основі індексу Standardt Peors'500, значення якого 6.10 поточного року сягнуло 350,75. Бета коефіцієнт ринку – 0,8801.

Задача 20. Інвестор купує через рахунок з використанням маржі 100 акцій корпорації по 20 дол. за штуку. Визначте, яку суму повинен сплатити інвестор брокерській фірмі при вихідному необхідному рівні маржі в 60% і який розмір позики, наданої інвестору брокерською фірмою.

Задача 21. Нехай інвестор очікує підвищення курсу ринкових акцій на 5 дол., Визначити очікувану дохідність у розрахунку на вкладені від купівлі на власні засоби та очікувану дохідність з використанням позичкових засобів від покупки 500 акцій за ціною 30 дол. за шт. За умови, що жодні дивіденди грошима за цей рік не сплачувалися, процентна ставка по позичкових коштах — 12%, а вихідний необхідний рівень маржі — 65%.

Задача 22. Визначте дохідність від операції продажу „без покриття 100 акцій за ціною 100 дол. за одиницю. Якщо позичку

було повернуто, коли акції котирувались по 50 дол., відразу ж після виплати дивідендів у розмірі 1 дол.

Задача 22. Банк встановив наступний курс долара США:

- покупка (Bid) – 7,94
- продаж (Offer) – 7,98

Визначити скільки грн. можна отримати за 250 дол. США та скільки доларів США можна купити на 957,6 грн.

Задача 23. Банк у оголосив наступне котирування валют (Bid-Offer):

- долар США/грн. 8,01-8,05
- казахстанських тенге/грн. 0,18-0,28.

Визначити крос-курс долара США до казахстанських тенге.

Задача 24. Швейцарський банк дає наступні котирування (Bid-Offer):

- долар США/рос руб – 32,75-32,95
- долар США/швейцарський франк – 1,44-1,48.

Визначити крос-курс російського рубля до швейцарського франка.

Задача 25. Курс долара США / рос. рубля рівний 27,66. Процентні ставки на грошовому ринку дорівнюють:

- за операціями в рублях – 30%;
- за операціями в доларах США – 15%.

Визначте теоретичні 90 і 180 денний форвардний курси долара США до рос. рубля, форвардну маржу та прибутковість операцій. Тривалість процентного року становить за рублями 365 днів, а за доларами США – 360 днів.

Задача 26. Курс долара США до гривні рівний 8,55. Процентні ставки на грошовому ринку дорівнюють:

- за операціями в гривнях – 20%;
- за операціями в доларах США – 8%.

Визначити теоретичні 90 і 180 денний форвардний курси долара США до гривні, форвардну маржу та прибутковість операцій. Тривалість процентного року становить за гривнями і за доларами США – 360 днів.

Задача 27. Яким буде значення індексу розрахованого на базі формул Пааше, якщо значення базового періоду – 132,56? Вихідні дані представлені в таблиці.

Тікер	Назва емітента	Ціна акції, грн.		Кількість акцій станом 13.08.2007, шт
		13.08.2007	13.08.2007	
FKTB	Факторіал-Банк	12,7	16,6	5000
HYPB	Іпобанк	23,9	24,8	7000
IBDS	Інвестбудсервіс	32,6	33,1	1200
INDB	Індустріалбанк	23,6	18,7	3400

Задача 28. Розрахуйте індекс Ласпереса для базового значення 187,34 та наступних даних про зміну цін

Тікер	Назва емітента	Ціна акції	Кількість акцій
10.11.2007			
AZGM	Азовзагальмаш	26	1000
AZST	Азовсталь	35+1/4	800
BPVD	Акціонерний банк Південний	28+7/8	1200
COKUGY	Кримська юридична група ТОВ	20+1/2	3200
11.11.2007			
AZGM	Азовзагальмаш	25	1000
AZST	Азовсталь	35+7/8	800
BPVD	Акціонерний банк Південний	29+3/4	1200
COKUGY	Кримська юридична група ТОВ	19+1/8	3200

Задача 29. Динаміка цін на акції у торгово-інформаційній системі представлена в таблиці:

Тікер	Назва емітента	Ціна акції		Кількість акцій	
		13.08.	14.08.	13.08.	14.08.
FKTB	Факторіал-Банк	12,7	16,6	1000	5000
HYPB	Іпобанк	23,9	24,8	800	7000
IBDS	Інвестбудсервіс	32,6	33,1	1200	1200

INDB	Індустріалбанк	23,6	18,7	3200	3400
------	----------------	------	------	------	------

Визначте значення індексу розрахованого на базі формул Фішера, якщо значення базового періоду – 132,56?

Задача 30. На валютному ринку наступні дані котирування валют для форвардних угод:

Термін	Долар / узбецьких сум		Долар/канадського долара	
Спот	1860	1890	1,755	1,756
1 місяць	90	125	5	3
2 місяця	185	225	17	15
3 місяця	310	340	28	25

Визначте, як котирується долар США до узбецьких сум і німецької марки та його форвардний курс до узбецьких сум і канадського долара для 3-місячних угод

Задача 31. Як називається частина прибутку отримана дилером у результаті наступних операцій: 10 євро – 15 дол. – 120 грн. – 45 тис. білоруських рублів – 11,2 євро.

Задача 32. Валютний дилер розраховує на підвищення курсу долара США до німецької марки в найближчий час і купує 1 млн. доларів проти марки за курсом 1,5350, відкриваючи тим самим довгу позицію за доларами США. Відкривши спекулятивну позицію, він підпадає під ризик несприятливої зміни курсу. Припустимо, що розрахунок був невірний, курс виріс до 1,5410. Дилер закриває довгу позицію шляхом продажу 1 млн. доларів. Визначте розмір прибутку дилера.

Задача 33. Курс акцій компанії складає 4000 грн. Гравець, що розраховує на пониження курсу акцій, купує опціон на їхній продаж за ціною 3700 грн., сплативши при цьому премію 500 грн. за акцію. Визначити результати угоди, якщо курс акцій після закінчення терміну опціону становитиме: 3000 грн.; 3800 грн. ; 3500 грн.

Задача 34. Курс акцій компанії складає 4000 грн. Інвестор, що розраховує на підвищення курсу акцій, купує опціон на покупку акцій за фіксованою ціною 4200 грн., сплативши при цьому премію 500 грн. за акцію. Визначити результати угоди, якщо курс акцій

після закінчення терміну опціону становитиме: 5000 грн.; 4100 грн.; 4400 грн.

Задача 35. Очікуваний дохід по акції може становити 18%, ринкова премія - 6%, очікуваний дохід ринку = 15%. Визначте β по акції, складіть графік.

Задача 36. Кореляція доходу по цінному паперу з ринковим доходом становить 0,8; стандартне відхилення по цінному паперу = 0,15, стандартне відхилення ринкового доходу = 0,25. Визначте β цінного папера, складіть графік.

Задача 37. Кореляція доходу по цінному паперу з ринковим доходом становить 0,9; стандартне відхилення доходу по цінному паперу = 0,20; стандартне відхилення ринкового портфеля = 0,22. Визначте β цінного папера, складіть графік.

Задача 38. Безризикова ставка - 0,8; очікуваний дохід ринку - 0,15; β цінного папера - 1,2. Визначте очікуваний дохід за акцією. Побудуйте графік.

Задача 39. Безризикова ставка дорівнює 0,6; дохід по акції X - 0,11; по акції Y - 0,14; стандартне відхилення доходів по X = 0,2; по Y = 0,4; β по X = 0,8; по Y = 1,1. По якій акції можна отримати вищий дохід? Побудуйте графік.

Задача 40. Акція приносить дохід у 15%, але в майбутньому можливе зростання на 2%. Очікуваний дохід ринкового портфеля - 15%, β по акції - 1,2. Визначте ставку доходу за безризиковим цінним папером.

Задача 41. β цінного папера дорівнює 1,2, стандартне відхилення становить 0,22, безризикова ставка 0,11. По ринковому портфелю очікується отримати дохід 0,15 при стандартному відхиленні 0,2. Визначте очікуваний дохід по цінному паперу.

Задача 42. Кореляція доходу по цінному паперу з ринковим доходом дорівнює 0,7; стандартне відхилення доходу по цінному паперу = 0,20; стандартне відхилення ринкового портфеля 0,25. Безризикова процентна ставка = 7%, очікувана ставка ринку 16%. Визначте дохід по цінному паперу.

Задача 43. Безризикова ставка - 0,8; очікуваний дохід ринку - 0,15; В цінного папера - 1,2. Визначте очікуваний дохід за акцією. Побудуйте графік.

Задача 44. Безризикова ставка = 0,6; дохід по акції X - 0,11; по акції Y - 0,14; стандартне відхилення доходів по X = 0,2; по Y = 0,4; ρ по X = 0,8; по Y = 1,1. По якій акції можна отримати вищий дохід? Побудуйте графік.

Задача 45. Компанія ВАТ "Сітрол - Україна" у якій 10 млн. акцій знаходиться у обігу, бажає емітувати ще 1 млн. акцій, передбачив що, акціонери будуть мати виключні права на нову емісію акцій. Підписна ціна по правам складе 26 грн., а поточний ринковий курс акцій складає 32 грн. за акцію: а) скільки прав (варантів) потребує пільгова купівля одної акції нової емісії? б) яка реальна вартість одного варанту?

Задача 46. Пан Іванов має варант, який дозволяє його власнику придбати одну акцію по курсу 50\$, поточний курс акції дорівнює 56\$. Зараз варант продається за ціною 8\$. Яка реальна поточна вартість варанту? Розрахуйте премію по варанту у абсолютних і відносних величинах

Задача 47. Компанія "Ukraine - invest" розглядає можливість придбання опціону "пут" вартістю 400 грн. на просту акцію. Термін дії опціону 3 місяці. Курс використання опціону 40 грн.. а поточний курс - 38 грн. Чому дорівнює інвестиційна премія? Якщо до моменту виконання ціна акцій не зміниться яка дохідність буде реалізована у період володіння? Яка буде дохідність операції, якщо через три місяці ціна на акції впаде до 35 грн.?

Задача 48. Компанія вирішила придбати опціон "пут" на індекс S&P 100. Курс використання опціону - 200. а опціонна премія складає 3. Зараз індекс дорівнює 197,5, але аналітичний відділ компанії прогнозує що базовий індекс впаде до 175. Якщо аналітичний відділ надав правильні прогнози, який прибуток отримає компанія від проведеної операції

Задача 49. Проаналізуйте зміну доходності акції Укртелекому (UTEL) у порівнянні із доходністю ринку ПФТС. Для

аналізу скористайтесь методом β -коефіцієнтів. Вихідні дані представлені в таблиці:

Період	Доходність індексу ПФТС, %	Доходність UTEL, %
1	5,75	6,65
2	4,44	6,21
3	4,89	6,43
4	2,12	4,56
5	3,15	3,68
6	6,90	6,98
7	2,75	1,43
8	7,25	6,43
9	8,43	11,11
10	3,18	4,75

Задача 50. Розрахуйте α - та β - коефіцієнти для облігацій Укрсоцбанку (USCB) скориставшись даними таблиці. Зробіть висновки щодо доцільності інвестування у даний вид боргових цінних паперів.

Дні	Доходність індексу ПФТС- Cbonds/TR, %	Доходність USCB, %
1	22	24
2	18	20
3	23	27
4	25	29
5	25	28
6	15	25
7	17	23
8	18	24
9	23	25
10	25	27

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ

4.1. Для розв’язання задач 1-30 слід використати формули визначення дійсної вартості та оцінки ефективності операцій із цінними паперами:

Показник	Формула	Примітки
Доходність операцій з фінансовими активами на вторинному ринку	$k = \frac{P_0 - P_1 + B}{P_1} \cdot \frac{T}{t}$	P_0 - ціна продажу чи погашення фінансового активу; P_1 - ціна купівлі фінансового активу на ринку; B - процентні чи дивідендні виплати за період t ; t - період володіння фінансовим активом; T - часова база.
Дійсна вартість акції з різними за розміром дивідендами	$P_a = \sum_{n=1}^t \frac{D}{(1+i)^n} + \frac{N}{(1+i)^n}$	D_n - розмір дивідендних виплат; N - номінальна вартість акції; i - ставка дисконтування;
Дійсна вартість акції із постійно зростаючим розміром дивідендів	$P_a = \frac{D_0(1+g)^{t+1}}{k_a - g} = \frac{D_t}{k_a - g}$	n - період обігу акції; g - розмір постійного приросту дивідендів; k - очікувана доходність акції
Дійсна вартість облігації, що продається з дисконтом	$P_o = \frac{M}{(1+i)^t}$	M - номінал облігації; C_n - розмір купонних виплат
Дійсна вартість купонної облігації	$P_o = \sum_{n=1}^t \frac{C_n}{(1+i)^n} + \frac{M}{(1+i)^t}$	
Ринкова вартість векселя	$P_d = N - D = N(1 - k_B \frac{t}{T})$	
Доходність операцій з обліку векселя	$k_k = \frac{N - P}{P} \cdot \frac{T}{t}$	k_B Банківсько-дисконтна ставка доходу;
Залежність між банківським-дисконтним та купонно-еквівалентним доходом	$k_k = \frac{k_B}{1 - k_B \frac{t}{T}}$	N - номінал векселя; D - дисконт векселя; t - термін погашення векселя; T - часова база

Показник	Формула	Примітки
Кількість ф'ючерсних угод, що зводять до мінімуму ризик	$Q_{fut} = \frac{V_p}{V_f} \cdot \beta_{RM}$	V_p - розмір портфеля, який необхідно зарезервувати; V_f - вартість ф'ючерсного контракту; β_{RM} - бета коефіцієнт ринку
Сума, яку повинен сплатити інвестор брокерській фірмі	$K = Q \cdot P \cdot k$	Q - обсяг фінансового активу; P - ціна активу; k - необхідний рівень
Очікувана дохідність у розрахунку на вкладені від купівлі на власні засоби	$I = \frac{(P_1 - P_0) \cdot Q}{P_0 \cdot Q}$	
Очікувана дохідність у розрахунку на вкладені власні кошти від покупки з використанням позикових засобів	$I = \frac{((P_1 - P_0) \cdot Q) - (i_{ік} \cdot (1 - k) P \cdot Q)}{Q \cdot P_0 \cdot k}$	
Очікувана дохідність від операції продажу фінансових активів „без покриття”	$I = \frac{((P_0 - P_1 - D) \cdot Q)}{Q \cdot P_0}$	
Форвардний курс у випадку, якщо тривалість процентного року різна	$F_{\%} = S_{\%} \frac{1 + i \frac{d}{KD_B}}{1 + i \frac{d}{KD_A}}$	$S_{\%}$ - спот-курс; d - термін форвардної угоди; KD - тривалість процентного року
Форвардна маржа у випадку, якщо тривалість процентного року різна	$FM = F_{\%} - S_{\%}$	
Наближений форвардний	$F'_{\%} = S_{\%} + FM'$	
Наближена форвардна маржа	$FM' = S_{\%} \cdot (i_A - i_B) \frac{d}{KD}$	
Дохідність форвардних операцій	$I = \frac{FM}{F_{\%}} \cdot \frac{KD}{d}$	

4.2 Для розв'язання задач 31-33 слід використати формули:

Показник	Формула	Примітки
Індекс Ласпереса	$I_p = \frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0}$	p_0, p_1 - ціна фінансового активу у попередньому та звітному періодах відповідно; q_0, q_1 - обсяг продажу фінансового активу у попередньому та звітному періодах відповідно;
Індекс Пааше	$I_p = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}$	
Індекс Фішера	$I_p = \sqrt{\frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}}$	

4.3. Для розв'язання задач 33-50 слід провести кореляційно-регресійний аналіз:

Показник	Формула	Примітки
Дисперсія прибутку ринкового портфеля та фінансового активу	$\sigma^2 = \frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}$	де n — кількість періодів; $\sum (x - \bar{x})^2$ — квадратичне відхилення доходу; $\sum ((x - \bar{x})_i \cdot (x - \bar{x})_m)$ — відхилення доходів від середнього $(R^2) \cdot \sigma_i^2$ - систематичний ризик; $(1 + R^2) \cdot \sigma_i^2$ - несистематичний ризик
Стандартне відхилення	$\sigma_m = \sqrt{\sigma_m^2}$	
Коваріація доходів	$COV_{i,m} = \frac{(\sum (x - \bar{x})_i \cdot \sum (x - \bar{x})_m)}{n}$	
Рівняння регресії	$R_{it} = \alpha_i + \beta_i R_{mt}$ $\alpha_i = \bar{R}_i - \beta_i (\bar{R}_m)$ $\beta_i = \frac{COV_{i,m}}{\sigma_m^2}$	
Коефіцієнт кореляції	$\rho_{m,i} = \frac{COV_{m,i}}{\sigma_m \cdot \sigma_i}$	
Коефіцієнт детермінації	$R^2 = (\rho)^2$	
Загальний ризик	$\sigma_i^2 = (R^2) \cdot \sigma_i^2 + (1 + R^2) \cdot \sigma_i^2$	

5. СИТУАТИВНІ ВПРАВИ

5.1. Ситуативна вправа „Акціонер-банк: прозорі правила гри”

Завдання 1. Які фінансові послуги має право надавати банк.

Завдання 2. Зберіть та систематизуйте інформацію про діяльність банку на ринку позик та депозитів.

Завдання 3. Охарактеризуйте діяльність банку на валютному ринку.

Завдання 4. Дослідіть сутність та механізм сек'юритизації для банку, визначте її роль у зниженні ризиків.

Завдання 5. Проведіть аналіз діяльності банку на фондовому ринку.

Завдання 6. Охарактеризуйте законодавчо-нормативну базу діяльності комерційних банків на ринку фінансових послуг.

Завдання 7. Виділіть основні переваги та недоліки виходу банків на ринок фінансових послуг.

Завдання 8. Виділіть особливості надання фінансових послуг комерційними банками у порівнянні з іншими інституціями.

Завдання 9. На основі кейсу, проаналізуйте особливості функціонування ринку фінансових послуг в Україні.

5.2. Ситуативна вправа „Інвестиції у солодкі замки”

Завдання 1. Виділіть особливості реалізації реальних проектів у кондитерській галузі. Виділіть основні завдання та методи оцінки його ефективності.

Завдання 2. Зберіть та систематизуйте інформацію про об'єкт інвестування корпорації „Рошен” - обладнання фірми Polin.

Завдання 3. Виділіть основні етапи процесу оцінки інвестиційного проекту корпорації „Рошен”. Розкрийте дії керівництва на кожному з етапів.

Завдання 4. Проведіть аналіз доцільності та ефективності реалізації проекту концерном „Рошен”. Обґрунтуйте вибір джерел фінансування проекту.

Завдання 5. Проведіть порівняльний аналіз альтернативних вкладень корпорації „Рошен”.

Завдання 6. Проаналізуйте, які фінансові послуги є необхідними для реалізації інвестиційного проекту.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Студенти самостійно опрацьовують питання вищенаведених тем, використовуючи рекомендовану літературу (табл. 1).

Таблиця 1

Рекомендовані завдання для самостійної роботи

№	Тема самостійної роботи	Короткий зміст	Рекомендована література
1	2	3	4
1	Ринок фінансових послуг та його роль в економіці	Вивчення генезису ринку фінансових послуг та його місця в економіці країн світу. Нова парадигма на ринках капіталу. Підходи до класифікації учасників ринку фінансових послуг. Особливості організації та функціонування інфраструктури ринку фінансових послуг країн світу. Нормативно-правова база надання фінансових послуг. Нормативно-правова база діяльності учасників фінансового ринку.	1, 2, 3, 5, 6, 20, 21 25, 26
2	Регулювання ринку фінансових послуг	Порівняльний аналіз моделей регулювання фінансового ринку. Регуляторні повноваження та функціонування міжнародних фінансових організацій	1, 2, 3, 5, 6, 12, 15, 16, 18, 25, 26, 32, 33, 34, 35, 36
3	Види аналізу на ринках капіталу та основи управління ризиком	Аналіз графіків та трендів на ринку фінансового ринку. Особливості здійснення фундаментального аналізу ринків капіталу. Переваги та недоліки технічного аналізу ринків капіталу. Кількісні методи торгівлі. Визначення ризиковості фінансових операцій. Переваги та недоліки застосування методів оцінки ризику на фінансовому ринку. Особливості прогнозування фінансового ризику.	1, 2, 3, 5, 6, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29

1	2	3	4
		Досвід хеджування як способу управління фінансовим ризиком. Автоматизація розрахунків міри фінансового ризику	
4	Фінансові послуги кредитних спілок	Вивчення послуг кредитних спілок Нормативно-правове регулювання діяльності кредитних спілок. Особливості створення та функціонування кредитних спілок. Світовий досвід функціонування кредитних спілок.	1, 2, 3, 5, 6, 20, 21, 25, 26
5	Фінансові послуги на валютному ринку	Розрахунок ефективності фінансових послуг на валютному ринку. Сутність та еволюція ринку Форекс. Здійснення валютної торгівлі. Сутність та генезис торгових платформ.	1, 2, 3, 5, 6, 20, 21, 25, 26
6	Фінансові послуги інститутів спільного інвестування	Вивчення доцільності інститутів спільного інвестування. Сутність інститутів спільного інвестування. Особливості окремих видів інституційних фондів. Управління активами ІСІ	1, 2, 3, 5, 6, 17, 20, 21, 23, 25, 26, 31
7	Фінансові послуги на ринку цінних паперів	Розрахунок ефективності операцій на ринку цінних паперів. Депозитарно-клірингові послуги. Організація торгівлі на ринку фінансових послуг. Діяльність з торгівлі ЦП. □ Сек'юритизація як інструмент підвищення ліквідності банківських активів: сутність, механізм, переваги. Порівняльний аналіз практики сек'юритизації активів у різних країн. Сек'юритизація іпотечних активів: роль у розвитку ринку житлового кредитування.	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 24, 26, 27, 28, 29, 30

8	Фінансові послуги на ринку позик	Вивчення доцільності укладання угод на ринку позик. Лізингові послуги. Факторингові послуги. Діяльність ломбардів на ринку фінансових послуг.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 13, 25, 26
9	Фінансові послуги з недержавного пенсійного забезпечення	Вивчення особливостей надання послуг недержавного пенсійного забезпечення. Особливості діяльності страхових компаній та банків в системі недержавного пенсійного забезпечення.	1, 2, 3, 5, 6, 19, 20, 21, 22, 25, 26

Індивідуальну роботу студенти денної форми навчання виконують у вигляді творчої роботи, яку враховують під час поточного оцінювання знань. Творча робота містить план, вступ, теоретичну та практичну частини, висновки, список літератури та додатки. Завдання оформляється на стандартному папері формату А4 (210 x 297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та ліве — 20 мм, праве — 10 мм. Воно може бути рукописним або друкованим і виконується українською мовою. Захист роботи відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

Перелік теоретичних питань

1. Фінансові послуги на валютному ринку України.
2. Фінансові послуги на міжнародному валютному ринку.
3. Фінансові послуги на міжбанківському ринку: склад, сучасний стан та перспективи розвитку.
4. Обліковий ринок в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
5. Фінансові послуги на ринку капіталів України.
6. Сучасний стан та особливості надання розрахунково-клірингових послуг.
7. Сучасний стан та особливості надання депозитарних послуг.
8. Сучасний стан та діяльність зберігачів цінних паперів.
9. Сучасний стан та особливості надання послуг із торгівлі цінними паперами.

10. Сучасний стан та особливості надання послуг із організації торгівлі цінними паперами.

11. Сучасний стан та особливості надання послуг із андеррайтингу.

12. Діяльність первинних дилерів на ринку фінансових послуг.

13. Діяльність компаній з управління активами на ринку фінансових послуг.

14. Діяльність кредитних спілок на ринку фінансових послуг.

15. Діяльність недержавних пенсійних фондів на ринку фінансових послуг.

16. Діяльність страхових компаній на ринку фінансових послуг.

17. Діяльність лізингових компаній на ринку фінансових послуг.

18. Факторингові компанії на ринку фінансових послуг.

19. Діяльність ломбардів на ринку фінансових послуг.

20. Сучасний стан та особливості надання інформаційних послуг.

21. Діяльність рейтингових агентств на ринку фінансових послуг.

22. Роль та особливості діяльності комерційних банків на ринку фінансових послуг.

23. Регуляторна діяльність Національного банку України ринку фінансових послуг.

24. Регуляторна діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

25. Вітчизняний досвід саморегулювання на ринку фінансових послуг.

26. Механізм функціонування ринку FOREX.

27. Світовий досвід регулювання ринку фінансових послуг.

28. Особливості саморегулювання ринку фінансових послуг країн світу.

29. Міжнародна фінансова корпорація на ринку фінансових послуг.

30. Діяльність міжнародних організацій на ринку фінансових послуг.

Завдання для виконання розрахункової частини

Задача 1. Курс долара США до гривні рівний 8,□□¹
Процентні ставки на грошовому ринку дорівнюють:

- за операціями в гривнях – 2□²%;
- за операціями в доларах США – 5%.

Визначити теоретичні 90 і 180 денний форвардний курси долара США до гривні, форвардну маржу та прибутковість операцій. Тривалість процентного року становить за гривнями і за доларами США – 360 днів.

Задача 2. Розрахуйте α - та β - коефіцієнти для облігацій Укрсоцбанку (USCB) скориставшись даними таблиці. Зробіть висновки щодо доцільності інвестування у даний вид боргових цінних паперів.

Дні	Доходність індексу ПФТС- Cbonds/TR,%	Доходність USCB,%
1	2□	□4
2	□□	20
3	23	□□
4	□5	2□
5	25	28

Задача 3. На основі дисперсійного аналізу визначте який цінний папір є більш ризиковим. Вихідні дані наведені в таблиці

¹ Дві останні цифри залікової книжки.

² Остання цифра залікової книжки.

Періоди	Ціна акцій Алчевського металургійного комбінату (ALMK), грн.	Ціна акцій Азовсталь (AZST), грн.
1	□3	25
2	35	2□
3	31	□□
4	2□	29
5	□0	□□

Для розв'язання першої задачі необхідно розрахувати показники для випадків, коли контракти укладаються на 90 і на 180 днів (п. 4.1). Для вирішення другої та третьої задач слід використати формули дисперсійного аналізу (п. 4.3).

7. ПИТАННЯ ГАРАНТОВАНОГО РІВНЯ ЗНАНЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

1. Сутність мета та завдання ринку фінансових послуг.
2. Функції ринку фінансових послуг.
3. Класифікація ринку фінансових послуг.
4. Сутність та структура фінансових активів.
5. Основні характеристики фінансового активу.
6. Фірми, домогосподарства та держава як учасники ринку фінансових послуг.
7. Поділ учасників ринку фінансових послуг за функціями.
8. Емітенти та інвестори на ринку фінансових послуг.
9. Інституційні інвестори на ринку фінансових послуг.
10. Інфраструктурні інституції ринку фінансових послуг.
11. Необхідність, мета та завдання державного регулювання ринку фінансових послуг.

12. Інституції держаного регулювання ринку фінансових послуг.
13. Функції державного регулювання.
14. Національний банк його структура та функції.
15. Регуляторні повноваження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг.
16. Сутність та фінансового посередництва.
17. Види фінансових послуг.
18. Структура фінансової послуги.
19. Спільні та відмінні риси між фінансовою послугою та операцією
20. Джерелами, за рахунок яких надаються фінансові послуги.
21. Визначення вартості фінансової послуги.
22. Принципи надання фінансових послуг.
23. Ринок банківських послуг.
24. Ринок фінансових послуг кредитних спілок.
25. Ринок фінансових послуг ломбардів.
26. Фінансові послуги в системі гарантування вкладів.
27. Фінансові послуги на валютному ринку.
28. Ринок фінансових послуг з лізингу.
29. Фінансові послуги з перейняття ризику страховими компаніями.
30. Ринок фінансових послуг недержавних пенсійних фондів.
31. Фінансові послуги у сфері будівництва та операцій з нерухомістю.
32. Фінансові послуги у сфері інноваційної діяльності.
33. Фінансові послуги міжнародних фінансових організацій та установ.
34. Ринок послуг професійних учасників фондового ринку.
35. Ринок допоміжних та супутніх послуг у сфері фінансової діяльності.
36. Сутність та роль фінансових посередників в економіці держави

- 37. Класифікація посередників за видами економічної діяльності
- 38. Класифікація фінансових посередників за юридичним статусом
- 39. Класифікація посередників за територіальною ознакою
- 40. Класифікація посередників за організаційною формою
- 41. Класифікація фінансових посередників за відповідністю чинному законодавству
- 42. Класифікація фінансових посередників за типом винагороди
- 43. Класифікація посередників за типом спілкування з клієнтами
- 44. Методологічні підходи до вирішення проблеми структуризації фінансового ринку
- 45. Структуризація та сегментація фінансового ринку

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

- 1. Структура та суть грошового ринку.
- 2. Суб'єкти грошового ринку.
- 3. Об'єкти грошового ринку.
- 4. Попит та пропозиція на грошовому ринку.
- 5. Відсоткові ставки на грошовому ринку.
- 6. Обліковий ринок та його структура.
- 7. Інструменти облікового ринку.
- 8. Структура та суть міжбанківського ринку.
- 9. Міжбанківські депозити.
- 10. Міжбанківські кредити овердрафт.
- 11. Міжбанківські кредити овернайт.
- 12. Операції РЕПО на міжбанківському ринку.
- 13. Ломбардні кредити.
- 14. Валюта. Конвертованість валюти.
- 15. Валютний курс та його види.
- 16. Котирування на валютному ринку.
- 17. Валютний ринок та його структура.
- 18. Сутність та значення відкритої позиції з продажу й купівлі валюти від власного імені і за власний рахунок.
- 19. Поточні валютні операції.

20. Валютні операції пов'язані з рухом капіталів.
21. Валютне регулювання на фінансовому ринку.
22. Повноваження Центрального банку на валютному ринку.
23. Методи валютного регулювання.
24. Становлення та розвиток валютного ринку в Україні.
25. Суть ринку капіталів та його відмінність від грошового ринку.
26. Учасники ринку капіталу.
27. Суть кредиту та його роль в економіці.
28. Роль банків на ринку капіталів.
29. Активні та пасивні операції комерційних банків.
30. Банківський кредит та його особливості.
31. Джерела та принципи банківського кредиту.
32. Класифікація банківських кредитів.
33. Держава на ринку капіталів.
34. Особливості грошово-кредитного регулювання.
35. Поняття, завдання фондових бірж.
36. Члени фондової біржі.
37. Історія розвитку бірж.
38. Вимоги та порядок створення фондових бірж.
39. Правила фондової біржі.
40. Управління та регулювання діяльності фондових бірж.
41. Поняття біржової угоди та їх класифікація.
42. Біржові котирування та біржові списки.
43. Інформація про діяльність фондових бірж.
44. Агенти, маклери та спеціалісти на фондовій біржі.
45. Діяльність брокерів та дилерів на фондових біржах.
46. Спекулянти на фондових біржах.
47. Діяльність фондових бірж в Україні.
48. Поняття та особливості обігу форвардного контракту.
49. Поняття та особливості обігу ф'ючерсного контракту.
50. Сутність та мета сек'юритизації активів.
51. Учасники сек'юритизаційних операцій.
52. Поняття та особливості обігу опціону.
53. Варант, особливості його випуску.
54. Ф'ючерсні ринки та їх характерні риси.
55. Типи торгів фінансовими ф'ючерсами.
56. Торгівля і спекуляція фінансовими ф'ючерсами.
57. Етапи укладання ф'ючерсних угод.

- 58. Типи наказів та специфіка їх розміщення.
- 59. Використання показник середнього очікуваного значення для вимірювання ризику на ринку фінансових послуг.
- 60. Дисперсія та середнє квадратичне відхилення, як показники вимірювання ризику на ринку фінансових послуг.
- 61. Коефіцієнт варіації як відносний показник що слугує для вимірювання ризику на ринку фінансових послуг.
- 62. Модель оцінки капітальних активів.
- 63. Аналіз β - коефіцієнтів.
- 64. Торговці і хедери на ринку фінансових послуг.
- 65. Хеджування контрактами на фінансові ф'ючерси.
- 66. Етапи прийняття рішень про хеджування.
- 67. Ефективність хеджування на ринку фінансових послуг.
- 68. Сутність, мета та завдання недержавних пенсійних фондів.
- 69. Класифікація недержавних пенсійних фондів за видами.
- 70. Джерела формування пенсійних активів у НПФ.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

8.1. Базова література

1. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. : для студентів закл. вищої освіти екон. спрямування, аспірантів, викладачів, науковців і фахівців-практиків / М. В. Дубина та ін. ; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернігів : ЧТНУ, 2018. 353 с.

2. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. для студентів закл. вищ. освіти / Арутюнян С. С. та ін. ; за заг. ред. Арутюнян С. С., Іоргачової М. І. ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. екон. ун-т. Харків : Діса плус, 2020. 311 с.

3. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. : для студентів другого (магістер.) рівня вищ. освіти спец. 072 "Фінанси, банк. справа і страхування / Нац. ун-т Києво-Могилян. акад.. Київ : НаУКМА, 2022. 205 с.

8.2. Допоміжна література

4. Trusova N. V., Melnyk O. V., Kozak V. M., Kondratska N. M., Hrytsenko O. M. Implication of Digital Metaspaces Technologies on Financial Market Infrastructure. *International Journal of Empirical Economics*. 2025. Vol. 04(02). P. 1–32. (Scopus) <https://www.worldscientific.com/doi/10.1142/S2810943025500052>

5. Буднік М. М., Мартюшева Л. С., Сабліна Н. В. Фінансовий ринок : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2009. 334 с.

6. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т3 / редкол. : С. В. Мочерний та інші. К. : видавничий центр „Академія”, 2002. 952 с.

7. Ільків Н., Творидло О. Аналіз Ринку Банківського Соціального Кредитування В Україні. *Scientific Collection «InterConf+»*, no. 20, Apr. 2022, pp. 67–84.

8. Кондрацька Н. М., Котик О. В., Шило Ж. С. Депозитарна діяльність: облік цінних паперів та часток товариств. *Економіка та суспільство*, (77). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-70>

9. Кондрацька Н. М., Шило Ж. С., Котик О. В. Аграрна нота як інструмент фінансування сільськогосподарських виробників. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2025. № 7 С. 164–171. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-7-11253>

10. Кондрацька Н. М., Ковшун Н. Е., Дума В. Л. Необанкінг та цифрова трансформація банківської системи України. *Вісник*

Національного університету водного господарства та природокористування (4(96)).2021. С. 59–69.

11. Котик О. В., Ярута Н. А. Особливості функціонування фондового ринку України в сучасних умовах. *Вісник Національний університет водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки»*, 2023, випуск 2(102). С. 118–126.

12. Мельник Л., Синчак В. Вплив макроекономічних чинників на фінансову безпеку України. *Університетські наукові записки*, 2023, № 1-2 (91-92). С. 23–36

13. Мельник Л. В. Кондрацька Н. М., Скаковська С. С. Підвищення фінансової стійкості банківських установ. *Вісник НУВГП. Економічні науки*. 2025. № 2. С. 125–137. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=4640838>

14. Мельник Л. М., Кондрацька Н. М., Ляхович О. О. Військові облігації як інструмент фінансування бюджету в умовах воєнного стану. *Вісник НУВГП. Економічні науки*. 2025 № 2. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=4640823>

15. Мехтієв, Е. О. Нормативно-правове регулювання сек'юритизації активів в Україні: проблеми та напрями їх вирішення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія «Право, публічне управління та адміністрування»*, 2025 (16). URL: <https://www.reicst.com.ua/pmtl/article/view/2025-16-01-13>

16. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 1996, № 51, ст. 292. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>

17. Про інститути спільного інвестування : Закон України 05.07.2012 № 5080-VI. *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2013, № 29, ст.337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>

18. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку : Положення затверджене Указом Президента України від 23.11. 2011 р. №1063/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011#Text>

19. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057 -IV. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2003, № 47-48, ст.372. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>

20. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2006, № 31, ст. 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

21. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2023, № 3-4, ст.10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>

22. Румик І., Кузьмінський В., Костильова В. (2023). Особливості функціонування недержавних пенсійних фондів. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (2(70)). С. 29–37.

23. Татарин Н., Пилат М. (2023). Інститути спільного інвестування України: аналіз сучасного стану та перспективи розвитку. *Молодий вчений*, 5 (117). С. 184–189.

24. Трусова Н. В., Кондрацька Н. М., Дума В. Л. Стійкість розвитку похідних фінансових інструментів у банківській системі. *Modern Economics*. 2022. № 35. С. 123–129. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/35-2022/trusova.pdf>

8.3. Електронні джерела

25. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

26. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

27. Офіційний сайт фондової біржі «ПФТС». URL: <https://pfts.ua/>

28. Офіційний сайт фондової біржі «Українська біржа». URL: <https://www.ux.ua/>

29. Офіційний сайт фондової біржі «Перспектива». URL: <https://fbp.com.ua/>

30. Офіційний сайт Національного депозитарію України. URL: <https://www.csd.ua/>

31. Офіційний сайт офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. URL: <https://www.uaib.com.ua/>

32. Офіційний сайт International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Home>

33. Офіційний сайт International Organization of Securities Commissions URL: <https://www.iosco.org/>

34. Офіційний сайт The European Securities and Markets Authority. URL: <https://www.esma.europa.eu/>

35. Офіційний сайт Committee of European Securities Regulators.
URL: <https://www.cesr-eu.org/>

36. Офіційний сайт The Group of Thirty. URL:
<https://group30.org/>